

SPRÁVA O DETSKÝCH DISKUSIÁCH

Javiskový škriatok 2025

Aj v roku 2025 prebehli počas regionálnej súťaže a prehliadky detskej dramatickej tvorivosti Javiskový škriatok diskusie s detskými divákmi a detskými tvorcami, ktorých sa zúčastnili detskí diváci a zároveň účinkujúci jednotlivých predstavení, ale i asistenti vedúcich a divácka verejnosť. Cieľom diskusií bolo zdieľať svoje názory a postrehy, objasňovať jednotlivé divadelné postupy a rozvíjať témy, ktoré inscenácie priniesli. Ich cieľom nebola kritika predstavenia, či divadelný rozbor, ale spoznanie tvorcov, tém, ktoré ich zaujímajú a formulovanie spätnej väzby v bezpečnom rešpektujúcom prostredí. Diskusie boli zamerané pozitívne, a teda na hľadanie toho, čo jednotlivé inscenácie osvetlili, priniesli, čo zaujalo a čo sa podarilo.

Ako dramaturgička som pôsobila dlhší čas v Bratislavskom bábkovom divadle a divadlu pre deti sa venujem dodnes, z vlastnej skúsenosti teda viem, že deti potrebujú videné divadelné diela absorbovať a pochopiť prostredníctvom rozhovorov, ideálne vedených dospelou osobou, ktorá ich dokáže sprevádzať pri formulovaní vlastných názorov, ale i pri prijímaní názorov druhých. Diskusie prinášajú detskému obecenstvu mnohokrát prehĺbenie a objasnenie toho, čo videli. Pomáhajú mu uvažovať o živote, vzťahoch a vlastnom prežívaní prostredníctvom príbehov a skúsenosti druhých. Rovnako im umožňuje rozvíjať svoje estetické cítenie, rozlišovať medzi hĺbkou a povrchnosťou, medzi lacnou zábavou a umením, ktoré prináša skutočnú kvalitu.

Počas diskusií boli účastníci nabádaní, aby svoje dojmy a postrehy čo najviac konkretizovali, aby premýšľali o tom, prečo sa im niečo páči a čo konkrétne sa im páči. Takýto postup prebúdzá v deťoch ďalšie uvažovanie o videnom a učí ich formulovať svoje myšlienky, nájst pre ne argumentáciu a zároveň im umožňujú reflexiu svojho vlastného myslenia a prežívania. Týmto spôsobom učia diskusie deti dôležité zručnosti ako prezentácia, efektívna komunikácia a iné. Vyjadriť svoj názor, či pochvalu, alebo kritiku posilňuje ich sebavedomie a cibrí vyjadrovacie schopnosti.

Rovnako považujem za veľmi dôležité, aby deti medzi sebou zdieľali svoje skúsenosti, odkrývali rôzne tabu, ktoré v detskej spoločnosti fungujú a prinášajú deťom úzkosť. Vďaka diskusiám sa spoločne môžu zamyslieť nad témami, ktoré jednotlivé inscenácie priniesli a pokúsiť sa formulovať, čo s nimi v jednotlivých inscenáciách rezonovalo a čo menej. Deti počas diskusií otvárali zložité témy, ktoré inscenácie priniesli – smrť rodiča, vojna, osamelosť, zmysel života. Darilo sa im nahliadnuť pod povrch videného a odhaľovať nové a nové témy a problémy s nimi súvisiace. Týmto spôsobom sa buduje empatia, posilňuje sa práca v skupine a navyše sa učia zložitosti života – to, že život nie je čiernobiely a ani my ľudia, nie sme iba dobrí alebo zlí. Vďaka vekovému rozloženiu tí najmenší prišli do kontaktu s témami väčších detí. Tieto veľmi citlivo zapájali menšie deti do svojich tém. Ako príklad môže poslúžiť inscenácia DS Bubbles: *Mávnutím čiernymi krídlami*, ktorá otvorila náročnú tému smrti rodiča. Tvorcovia zdieľali svoju osobnú skúsenosť a rovnako i detskí diváci a diskusia priniesla mnohé povzbudenie, odstraňovala z témy tabu, ale i strach, ktorý pri zamlčovaní veľkých tém v deťoch narastá.

Účastníci diskusie boli komunikatívni. Svoj názor vyjadrovali kultivovaným a neublížujúcim spôsobom. Nadviazali vzájomné kontakty a objasnili si vzájomne to, čo mohlo byť nedostatočne pochopené. Myslím si, že diskusie s deťmi by sa mali stať neoddeliteľnou súčasťou každej súťaže detskej divadelnej tvorivosti.

Mgr. art. Katarína Jánošová,
lektorka detských diskusií
a odborná pracovníčka pre divadlo NOC